

Z HISTORIE BUDOVY GYMNÁZIA v České 64, České Budějovice

Antonín Sekyrka

Projekt oslav výročí školy je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Investice do vaší budoucnosti.

Jihočeský kraj

Počátky latinského gymnázia v Českých Budějovicích

Chceme - li objasnit souvislost mezi vybudováním původně německého státního gymnázia v České ulici v roce 1903 a areálem bývalého dominikánského konventu, musíme podniknout jeden menší historický exkurz až do roku 1755. V tomto roce se začínají psát dějiny latinského gymnázia v Českých Budějovicích.

U jeho zrodu stál tehdy lékař Ignác Hartl, který přesvědčil magistrát města o nutnosti rozšířit možnosti vyššího vzdělávání ve městě. 28. května 1755 proto založila městská rada fundaci, která měla shromažďovat finanční prostředky na založení latinské školy, zajistit učitele a především získat svolení císařovny Marie Terezie. Uplynulo však ještě dlouhých šest let, než Marie Terezie roku 1761 vydala dekret, který povoloval založení latinské školy v Č. Budějovicích. V této době měli pověst vynikajících pedagogů příslušníci řádu piaristů (působili v Č. Budějovicích v letech 1762 – 1871), proto magistrát města prozouval právě je jako budoucí učitele na novém gymnáziu.

Výuka byla zahájena za velikého jásohu budějovického obyvatelstva 25. ledna 1762, kdy do prvních slavnostně vyzdobených tříd usedlo 63 studentů. Tyto třídy se nacházely ve čtyřech měšťanských domech v Krajinské ulici u bývalé **Pražské brány**.

Rychle se však ukázalo, že tyto prostory jsou pro studenty nevyhovující, a tak bylo rozhodnuto vybudovat novou školu a kolej. Pro její stavbu vybrala městská rada místo staré, již nevyužívané radnice, která se nacházela v těsném sousedství současné českobudějovické radnice v dnešní Biskupské ulici.

(Pražská brána v Krajinské ulici, zbořena 1867. Státní okresní archiv (dále SOKA) Č. Budějovice)

Položení základního kamene stavby školy

13. dubna 1763 zažilo město velikou slavnost. Průvod studentů, jejich profesorů a dalších významných osobností tehdejšího společenského života se ubíral za zvuků bubnů a trubek od děkanského kostela k místu staveniště nové školy a koleje. Zde městský děkan Xaverius Eichler vysvětil základní kámen, tisícihlasy dav zvolal na počet císařovny Marie Terezie „Vivat“ a městští ostrostřelci vystřelili oslavné salvy. Zakládací listina nové stavby, opatřená podpisy městských radních, děkana a profesorů, byla vložena společně s tehdejšími mincemi do plechového tubusu, jenž byl uložen dovnitř základního kamene. Obřad završily tři obligátní poklepy kládívkem na základní kámen.

V roce 1769 byla stavba budovy dokončena a 16. září 1769 se učitelé a žáci přestěhovali do svého vytouženého nového působiště.

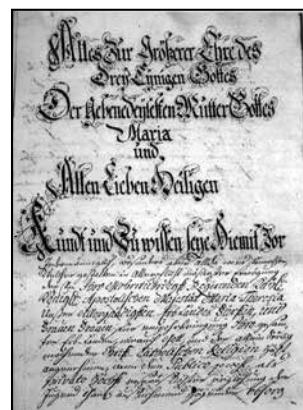
Ze studia v nové a na tehdejší poměry moderní budově se studenti se svými profesory neradovali dlouho. V roce 1784 bylo rozhodnutím císaře Josefa II. v Českých Budějovicích zřízeno biskupství. Prvním biskupem se stal Johann Prokop, hrabě von Schaaffgotsche (biskupem 1785 – 1813). Ten si velice rychle vybral jako svou budoucí biskupskou rezidenci právě piaristickou kolej.

Latinské gymnázium se tak bez jakéhokoliv dalšího jednání muselo přestěhovat do prostor právě zrušeného dominikánského kláštera postaveného v roce 1265 Přemyslem Otakarem II. V dobových kronikách gymnázia je zachycen veliký smutek, s nímž museli studenti a jejich profesori k 12. 4. 1785 novou budovu opustit a nalézt své útočiště v temných, studených a zatuchlých zdech staré klášterní budovy, která byla zpočátku jen těžko obyvatelná.

Touto úvodní částí se pomyslně přesouváme do prostoru dnešní klášterní zahrady vedle Piaristického náměstí. Zde stávalo od roku 1785

původně latinské piaristické gymnázium. Navštěvovali je jak Češi, tak Němci. Procházíme - li zažloutlé katalogové listy studentů latinského gymnázia, již ze jmen je zřejmé, že

podíl česky mluvících studentů byl velmi vysoký. Zřejmě tato skutečnost vedla k tomu, že byla v 60. letech 19. století stanovena povinnost komplikovanější pasáže výkladu překládat i do češtiny. Je však nesporným faktem, že na gymnáziích němčina představovala v této době hlavní vyučovací jazyk.

Úvodní strana fundanční listiny piaristické koleje v Č. Budějovicích z r. 1761. Repro: Miroslav Novotný a kol. Dějiny vyššího školství a vzdělanosti na jihu Čech od středověkých počátků do současnosti, Jihočeská universita, Č. Budějovice 2006

(Josef Prokyš, 1774, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích)

Černé a bílé knihy

V roce 1794 byly zavedeny tzv. černé a bílé knihy. Ty se nacházely v každé třídě, spolužáci do bílé knihy zapisovali dobré skutky svých kolegů a naopak, provinil - li se některý žák proti školním pravidlům, sám se musel zapsat do černé knihy. Při zkouškách museli žáci z těchto knih předčítat zápisy u svého jména. Prokázal - li žák dobrý skutek, který byl zapsán do bílé knihy, byl mu případný zápis z černé knihy vymazán. Na konci každého měsíce byly zápisy v obou knihách profesory vyhodnocovány a učiněn z nich pečlivý protokolární soupis. Jaké zápisy bychom četli asi dnes?

(katalog třídy I.A z r. 1863, SOkA Č. Budějovice)

17. září 1862 bylo gymnázium prohlášeno za německé, zároveň však byly zřízeny čtyři české paralelní třídy. V tomto období se již začal naplno rozdmýchávat národnostní boj Čechů a Němců ve městě a gymnázium bylo místem, kde se obzvláště rozhořel. Tehdy jej navštěvovalo zhruba 400 studentů, českobudějovické noviny Budivoj však hovořily o tom, že dvě třetiny z nich byli Češi (např. Budivoj z 7. 5. 1868, č. 37, 30. 7. 1868, č. 61 apod.).

Po čtyřech letech byly paralelní české třídy na doposud jediném budějovickém gymnáziu zrušeny a přesunuty do Třeboně, kde vytvořily

Ve druhé polovině 19. století se gymnázium potýkalo s nedostatkem prostoru. 5. prosince 1863 byla povolena ministerským výnosem přístavba gymnázia a po třech letech dokončena. Místo pro ni postoupil provinciál řádu piaristů Dr. Laurenz Zink v nejkrásnější části zahrady piaristické koleje. Tato budova s novou přístavbou se nacházela v místech dnešního školního dvora a tělocvičny gymnázia v České ulici.

(Fotografie bývalého latinského gymnázia v areálu klášterní zahrady a současného gymnázia v České ulici. SOkA České Budějovice)

Dalším historickým milníkem v dějinách školy byl **11. červen 1871**, kdy bylo toto českobudějovické gymnázium císařským výnosem povýšeno na k.k. Deutsches Staatsgymnasium (c.k. Státní německé gymnázium).

Korunní princ Rudolf na gymnáziu

21. července 1871 navštívil při své cestě po Čechách školu korunní princ Rudolf. Prošel chodbu školy zaplněnou do posledního místa všemi studenty a profesory a ve slavnostně vyzdobeném sále kolegia se podepsal do pamětní knihy gymnázia. Tato pamětní kniha se dochovala do dnešních dnů a zde je kopie onoho památného zápisu. Životní osud korunního prince Rudolfa byl však tragický, stejně jako jeho matky

základ českého gymnázia. Budivoj dále píše: „*Poněvadž hrdost německá sněsti nemohla, aby český student v jedné síni požíval tohotěž práva co student německý, postarano o to, aby byli odděleni a tak povstaly čtyry třídy gymnasia české paralelky..... Nesluší tedy odpůrcům zdejším jásatí, že vše se už odstěhovalo do Třeboně, a paralelkám že je konec. Místo paralelek máme celé gymnasium, k tomu nám dílem dopomohli oni sami a proto smějeme se takovými vtípům, které jsou jen výjev zlosti, že věc se pro ně tak nešťastně skončila.*“ (Budivoj, ročník IV, 13. 9. 1868, č. 73)

Že se nejednalo v dalších desetiletích jen o nevinné špičkování v místním Budivoji a Budweiser Zeitung, dokládají například následující řádky z Budivoje v článku **Nové násilí obce budějovické na českých dětech**.

„*Dnes končí zápis školou povinných dětek do obecných a měšťanských škol. Jako zbujnělí otrokáři, pro které neplatí ani zákon světský ani božský, vrhli se budějovičtí Němci se zuřivostí na lov českých dětí, aby slovanskou krví obrodili a novou mízou vzpružili zvětšely brak zdejšího zbankrotovaného Německví. ...I té sliny, jež se sbíhá v ústech, je škoda k ocenění takového neslýchaného biřičství!...zahřmějme do zchátralých duší podvodných německých plantážníků: „Vyzvali jste nás k boji na život a na smrt. Dobrá, p ř i j í m á m e j e j a p r o v e d e m e j e j !“ (Budivoj, roč. XXXIX, 15. září 1903, č. 76).*

(plán z r. 1891, archiv gymnázia. Všimněme si zapomenutého pomístního názvu „Am Quai“, který s odsunem německého obyvatelstva po r. 1946 úplně vymizel)

císařovny „Sissy.“ V kronice školy se dále například dočítáme, že v roce 1885 byla při gymnáziu z části klášterní zahrady zřízena **dokonce botanická zahrada**.

(SOkA České Budějovice)

(Kronika gymnázia 1858 - 1900, svazek II., SOkA Č. Budějovice)

Bourání městských hradeb

Od první čtvrtiny 19. století docházelo k postupnému odstraňování hradebního prstence kolem městského jádra. V roce 1902 byly zbořeny hradby mezi klášterem a Solnou brankou, aby vznikl prostor pro novostavbu německého gymnázia. Z fortifikačního systému v této části města tak zůstala pouze půlkruhová původně středověká bašta, která je dnes připojena k objektu školy. Stavbou gymnázia byla pověřena renomovaná dvojice Josef Hauptvogel a Jacob Stabernak. Ti postavili ve městě celou řadu dalších krásných staveb, které neodmyslitelně utvářejí novodobou podobu města. Zde zmíníme alespoň Justiční palác, který vystavěli ve stejném roce jako německé gymnázium v České ulici.

(Bourání hradeb v místě budoucího gymnázia, r. 1902, SOKA Č. Budějovice)

Loučení s budovou starého gymnázia

15. července 1903 se studenti a profesori gymnázia naposledy shromáždili ve vzdobeném sále starého gymnázia. Všichni věděli, že to bude během dalších týdnů zbouráno. Bylo to jistě nostalgické loučení s budovou, kterou řada profesorů navštěvovala již jako žáci a studenti. Slavnostní řeč pronesl ředitel školy Matthias Koch. Jak již bylo uvedeno, v těchto prostorách se nacházelo původně latinské gymnázium od roku 1785.

(Půlkruhová bašta, která je dnes připojena k fasádě gymnázia, viz úvodní foto. SOKA Č. Budějovice)

Dr. Matthias Koch (1840 Č. Budějovice – 1926 Č. Budějovice)

Dobové německé prameny uvádějí k jeho osobě, že to byl pravý „Budweiser“, toto gymnázium navštěvoval již jako malý chlapec, po ukončení studií na univerzitě v Praze se stal profesorem gymnázia, v roce 1884 jeho ředitelem. Po 17 let usiloval o získání nemalých finančních prostředků na výstavbu nové, moderní gymnaziální budovy. Jeho snaha byla korunována 25. října 1903, kdy byla nová budova gymnázia slavnostně otevřena a vysvěcena. Na konci školního roku 1903 – 1904 pak Dr. M. Koch odešel do zaslouženého důchodu, takže výstavba gymnázia byla nádhernou tečkou za jeho dlouholetou pedagogickou dráhou. Jen pět dnů po slavnostním vysvěcení budovy byla řediteli Kochovi udělena místodržcím Království Českého čestná medaile za čtyřicetiletou věrnou službu. V následujícím roce 1904 mu byl udělen Císařský řád železné koruny. Již ale dva roky před tím byl jmenován čestným občanem města České Budějovice.

(Archiv gymnázia a SOKA Č. Budějovice)

Nové gymnázium

Stavba začala 14. července 1902 postupnou demolicí solního skladu, 8. srpna 1902 byly započaty práce na základech budovy.

2. patro bylo dokončeno 18. října 1902 a střecha 12. listopadu 1902. Výuka byla v nové budově gymnázia zahájena 16. září 1903. V budově bylo 12 tříd pro 402 studentů. Ve 2. patře se nacházela prostorná posluchárna fyziky pro 45 studentů, na kterou navazovala velká místnost se sbírkami experimentálních pomůcek, digestoř a laboratoř chemie.

Ve 2. patře byla rovněž největší třída ve škole, která sloužila jako kreslárna a zároveň slavnostní sál u příležitosti významných událostí nebo připomenutí tradic a slavností gymnázia. Nesmíme rovněž opomenout byt pana ředitele, který si zařídil v přízemí s okny do České ulice.

(Budova bývalé Solnice, dnes stojí v České ulici zhruba necelá polovina objektu. Archiv gymnázia)

(Unikátní fotografie z letních měsíců roku 1903, kdy stály krátce obě budovy vedle sebe. Vlevo budova původního latinského gymnázia, která byla po pořízení snímku zbourána, vpravo již téměř dostavěná budova nového gymnázia. SOKA Č. Budějovice)

Slavnostní vysvěcení nové budovy gymnázia v České ulici 25. října 1903

I tehdejší slavnostní vysvěcení budovy provázal „konkurenční boj“ obou národností ve městě, a tím i obou gymnázií. České gymnázium J. V. Jirsíka vysvětilo svou novou budovu o jeden jediný den dříve, v sobotu 24. října 1903. Již jen doplňme, že obě vysvěcení provedl českobudějovický biskup Martin Říha a z pamětní knihy gymnázia k příležitosti vysvěcení budovy v České ulici je patrné, že se jej zúčastnilo velké množství významných hostů německého i českého společenského života. V první řadě tak můžeme jmenovat hejtmana Franze Křikawu (ten po svém slavnostním proslovu 25. října 1903 předal řediteli školy klíče od nového gymnázia), dále posledního německého starostu města Josefa Tascheka a mnoho dalších.

(obrázek astronomické observatoře na střeše gymnázia. Archiv gymnázia)

(detail z dobové pohlednice z roku 1903: Foucaultovo kyvadlo v prostoru secesního schodiště)

Ze vzpomínek bývalého studenta německého gymnázia Oskara Maschka (1899 – 1983)

V knize *Budweis. Budweiser und Stritschitzer Sprachinsel. Miesbach 1979* si můžeme přečíst hezkou vzpomínku tehdejšího studenta německého gymnázia Oskara Maschka, který nové gymnázium v letech 1911-1919 navštěvoval. Dozvídáme se zde, že studenti se vždy před začátkem výuky shromažďovali v České ulici před hlavní branou otvírající se do dvora a čekali na příchod pana školníka Spielvogela, který vždy mocným zarachocením klíčů v zámku brány zahajoval každý nový vyučovací den. Naproti této bráně stával hostinec s nápisem „Geh nicht vorbei an diesem Kranz, / Ein guter Wirt ist Macho Franz.“ Nejen O. Maschek ve svých vzpomínkách potvrzuje, že si německé gymnázium v Českých Budějovicích vybuodovalo v kruzích německy mluvícího obyvatelstva pověst velice přísného vzdělávacího zařízení, jehož věhlas výrazně překračoval hranice regionu. Jeho spádová oblast zasahovala i do měst a městeček Horního a Dolního Rakouska, kde tato škola úspěšně konkurovala např. gymnáziu ve Freistadtu. Maschek nás seznamuje ještě s jednou každoroční tradiční akcí, která byla s gymnáziem, respektive jeho tehdy novou tělocvičnou spojená. Každým rokem se zde konala dobročinná akademie, na kterou přicházeli hosté ve fraku a večerních šatech, rodině Hardtmuthových šel ředitel gymnázia naproti až k vstupní bráně školy.

Vzhled budovy gymnázia v České ulici

Gymnaziální budově dominují široké prostorné chodby a impozantní schodiště, které bylo na svou dobu velice moderně horkovzdušně vytápěno. Široké chodby sloužily zároveň i jako šatny studentů, kteří si do uzamykatelných skříněk odkládali své svršky. Již tehdy v roce 1903 byl kladen velký důraz na co nejlepší studijní podmínky žáků. Z tohoto důvodu mají všechny třídy a další místnosti neobvykle vysoké stropy (4,5 m), které umožnily budovu osadit vysokými okny, jimiž se do ní dostává dostatek světla. Škola tak i dnes působí velice prosvětleným dojmem.

V roce 1903 byly třídy vybaveny novým nábytkem, lavice umožňovaly již tenkrát výsunvé polohování pracovní desky podle výšky studenta. Zvláštností německého gymnázia byla astronomická observatoř zbudovaná na střeše školy či instalace tzv. Foucaultova kyvadla v schodišťovém prostoru.

Fasádu hlavního vchodu od slepého ramene zdobí antické bohyně Klio a Urania. Schodišti vévodí busty Friedricha Schillera a básníka Homéra.

Vedle hlavního vchodu od řeky se na stěně ve vestibulu nacházely dvě mramorové desky. Na jedné byl citát pozdně romantického lyrika Emanuela Geibela, na druhé bylo uvedeno, že toto gymnázium bylo postaveno za vlády jeho císařského Majestátu Františka Josefa I. v letech 1902 – 1903. Mramorové desky odnesl nenávratně překotný běh 20. století - byly zničeny českými studenty gymnázia po roce 1920.

(Původně nesla fasáda německé označení školy. Archiv gymnázia)

První léta nové gymnaziální budovy

V původních plánech výstavby nového gymnázia nechyběla ani tělocvična. Vzhledem k tomu, že se však na ni již nedostávalo finančních prostředků, byla postavena ve školním roce 1908 – 1909. Od té doby začala plnit kromě jiného i roli hlavního shromažďovacího sálu školy. Dá se říci, že tato funkce zastává do dnešních dnů, neboť škole aula bohužel chybí.

V tělocvičně se konaly kromě dobročinných akademií i přednášky

s tzv. skioptikonem za hojně účasti tehdejších nejvyšších společenských kruhů ve městě v čele s hejtmanem Křikawou, starostou Taschkem a dalšími.

Od školního roku 1910-1911 se začala pod vedením profesora biologie a výborného malíře **Friedricha Blumentritta** budovat nová školní zahrada (označována jako botanická). Ta navazovala ve své tradici na svou předchůdkyni zřízenou v roce 1885. Zahrada se péčí profesora Blumentritta, studentů a dalších dobrovolníků rychle rozrůstala, v roce 1910 zde bylo vysazeno 10 keřů a 35 druhů květin, o dva roky později se v zahradě nacházelo již 89 keřů a 230 druhů květin. Dárci okrasné výsadby byli i kníže Adolf ze Schwarzenbergu (40 keřů) či univerzitní botanické zahrady ve Vídni a v Praze.

(repro: www.kohoutikriz.org)

I. světová válka přerušila slibný rozvoj mnoha různých aktivit a projektů. Jedním z nich byla právě i tato botanická zahrada. Výnosem zemského rady z 29. března 1915 bylo přikázáno zahradu přeměnit na užitkovou a pěstovat zde pouze zeleninu. Ke stejnému účelu musela být využita i předzahrádka gymnázia v České ulici.

Během první světové války bojovalo pět profesorů gymnázia na frontě v Srbsku (právě prof. Friedrich Blumentritt) a v Karpatech. Konec války s sebou přinesl převratné změny v celé střední a jihovýchodní Evropě, rozpad Rakouska-Uherska, vznik nového československého státu. Budějovičtí Němci tak zhlíželi s obavami, co přinesou další měsíce, neboť v nich byly opravdu německé školy v Československu často rušeny či přeměněny na české.

Konec historie německého gymnázia

Stejný osud postihl i německé státní gymnázium v Č. Budějovicích. Výnosem ministerstva školství a národní osvěty z roku 1920 bylo německé státní gymnázium sloučeno s německou reálnou školou. Dalším výnosem pak byla činnost německého státního gymnázia k 31. srpnu 1923 definitivně zrušena.

Němečtí studenti a profesori opustili tedy po rovných dvaceti letech užívání tuto školu a své útočiště našli v budově německé reálné školy v tehdejší Klaudiově (dnešní Jeronýmově) ulici. Ta dnes již nestojí, padla za oběť náletům spojeneckých letounů na konci války a dnes se na jejím místě nachází parkoviště před obchodním domem Prior.

Veškeré zařízení a školní sbírky s výjimkou německé žákovské knihovny musely být ponechány v budově v České ulici pro nové studenty českého gymnázia.

(SOKA Č. Budějovice)

Od 1. září 1923 se datuje vznik nového, tzv. pobočného reformě reálného gymnázia se sídlem v budově gymnázia v České ulici. V roce 1927 zde proběhly první maturitní zkoušky. V dobových výročních zprávách je vyjádřena spokojenost českého vedení gymnázia s vybaveností a prostorností budovy. Ve dvacátých letech minulého století se počet studentů pohyboval kolem 250, ovšem v průběhu třicátých let rychle každoročně narůstal a ve školním roce 1938 – 1939 již překonal hranici 500 studentů.

(30. léta 20. století. Archiv gymnázia)

1939 – 1942

Jak již tedy víme, v této budově nejprve působili němečtí studenti. V roce 1923 gymnázium museli opustit a jistě si dokážeme představit pocit zadoostičinění, s jakým se sem po zřízení Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939 opět navrátili (škola tehdy nesla označení Deutsche Oberschule). Němci si tak vyměnili místa s českými studenty, kteří museli právě do budovy německé reálné školy (vyučovalo se však i na dalších místech, např. i v prostorách kina Astra apod). „Všechny učebny, kabinety, knihovny i administrativní místnosti byly i ve škol. roce 1944/45 umístěny v jedné společné školní budově, totiž v budově býv. německého reál. gymnázia v (Klaudiově =) Jeronýmově ul. č. 16, v nejstarší to a nejhorší školní budově ve městě, která jest majetkem státu.“

(Výroční zpráva gymnázia 1944/45, SOkA Č. Budějovice)

(razítko přejmenovaného německého gymnázia za Protektorátu. SOkA Č. Budějovice)

Nacistická perzekuce připravila o život i některé členy profesorského sboru: Prof. Rudolf Strnad byl zatčen 23. května 1942 a zemřel 5. září 1942 v Osvětimi, popraven byl profesor Dr. Josef Stejskal,

ve Flossenbürgu zemřel krátce před svými osmnáctými narozeninami **židovský student gymnázia Harry Kende**, ředitel školy Otakar Trčka byl zatčen již v roce 1939 a po celou válku byl vězněn v Buchenwaldu.

Harry Kende
(archiv gymnázia)

Vývoj po roce 1945

14. května 1945 byla budova gymnázia v České ulici znovu navrácena Státnímu reálnému gymnáziu, 4. června pak byla opět zahájena výuka. Během letních prázdnin došlo k nejnútnejším úpravám budovy, protože ji Němci přeměnili v průběhu války ve vojenský lazaret. Například učebnu chemie žáci ještě ve šk. roce 1946/47 využívat nemohli, neboť se teprve postupně upravovala z bývalé vojenské kuchyně.

„Částým stěhováním za doby okupace, zejména však leteckým útokem na město dne 24. března 1945, kdy školní budova tehdy našemu ústavu přidělená v Jeronýmově (tenkrát „Klaudiově“) ulici byla ze 70 procent zničena, přišel ústav o všechno své vnitřní zařízení kromě většiny lavic a kateder. Proto si musel po státním převratě vypomoci zabráním vnitřního zařízení z majetku býv. něm. RG. Zčásti jsou to věci, jež bývaly za prvé republiky majetkem našeho ústavu, zčásti věci později pořízené německými okupanty...Není tu však potřebných rohoží, ježto nejsou dosud k dostání. Zasklení četných rozbitých oken bylo provedeno o prázdninách 1946.“ (Výroční zpráva 1945 – 1946, SOkA Č. Budějovice)

„Školní zahrádku, jež po převzetí budovy ležela ladem a byla úplně zpustlá, obdělává šk. zřízenec František Woelfl a používá jí pro své potřeby. On také vhodně upravil a v pořádku udržuje trávník před školní budovou...V I.

poschodí je též umístěna busta p. prezidenta Dr. E. Beneše a **bronzová pamětní deska**, pořízená péčí a nákladem studentské samosprávy a rodičovského sdružení k uctění památky umučených členů prof. sboru ředitelova zástupce profesora Rudolfa Strnada a prof. Dr. Josefa Stejskala jakož i žáka Harry Kendeho.“ (Výroční zpráva 1945 – 1946, SOkA Č. Budějovice)

Tato pamětní deska byla slavnostně odhalena 23. května 1946.

Pamětní deska

Asi nejdůležitější informací poválečné výroční zprávy však

bylo toto: „Po celý školní rok působila blahodárně ta okolnost, že mezi členy prof. sboru nebylo žádných disharmonií ani osobního škorpení a že se všichni upřímně snažili i při nejtěžších pracovních podmínkách a při stálém nebezpečí persekuce dáti dětem co možno nejvíce vědomostí a udržeti v nich pravé vlastenectví. Na ústavě nedošlo za války k žádnému udavačství ani k úsilí po dosažení kariéry z přízně německých okupantů na újmu kolegů, žactva, ústavu. Ochota všech členů sboru ke vzájemné spolupráci i vydatné peněžní podpory poskytované žákům podpůrnými spolky pomáhaly rovněž k překonání největší bídy a tím i k úspěchu školské práce. V Českých Budějovicích dne 10. listopadu 1945. František Pech, zat. správce.“ (Výroční zpráva 1944 - 45, SOkA Č. Budějovice).

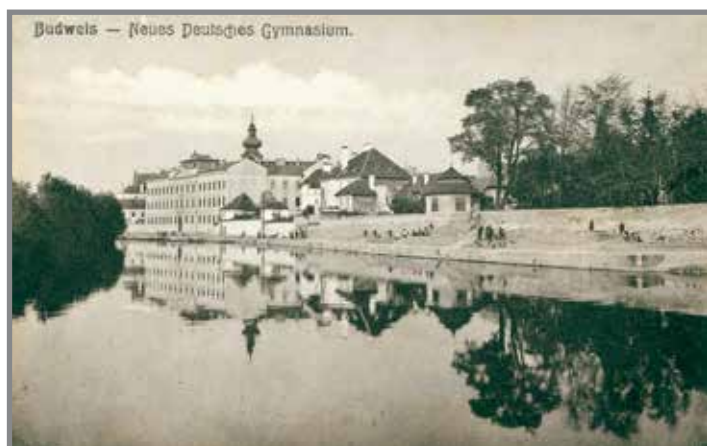
I na historii této budovy lze pozorovat často turbulentní události, které s sebou přineslo 20. století. Měnila se státní zřízení, bohužel pro ten-

to národ se střídaly i různé formy totalitních diktatur. Koneckonců jen málokdo dnes ví, že Dr.h.c. Josef Plojhar, první ministr zdravotnictví komunistické vlády po roce 1948, byl absolventem tohoto tehdy německého gymnázia a maturoval zde v roce 1921.

Po roce 1948 se zde vystřídaly různé typy školských ústavů (gymnázium, jedenáctiletka, dvanáctiletka, pedagogické gymnázium...), v letech 1960 – 1980 zde sídlila ZDŠ Julia Fučíka a od roku 1980 se píše

novodobá historie gymnaziálního vzdělávání v budově v České 64.

Přejme si, aby již nikdy nemusely být v našich školách odhalovány pamětní desky věnované památce obětí dalších totalitních diktatur, aby i tato krásná budova sloužila pouze účelu, k němuž byla našimi předky postavena: jako místo pro získávání poznání a vzdělávání mladých lidí a jejich harmonické soužití se svými učiteli.

Gymnázium na dobových pohlednicích

Gymnázium na dobových pohlednicích

Gymnázium dnes, foto Michal Siroň

GYMNÁZIUM ČESKÁ A OLYMPIJSKÝCH NADĚJÍ

České Budějovice, Česká 64

